

Czwartek, 6 lutego 2014 r.

P7_TA(2014)0101

Szczyt UE-Rosja

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie szczytu UE-Rosja (2014/2533(RSP)) (2017/C 093/20)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Rosji,
 - uwzględniając obowiązującą umowę o partnerstwie i współpracy ustanawiającą partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Federacją Rosyjską, a także trwające negocjacje w sprawie nowej umowy między UE a Rosją,
 - uwzględniając „partnerstwo na rzecz modernizacji” zainicjowane podczas szczytu UE-Rosja w 2010 r. w Rostowie nad Donem oraz zobowiązanie rosyjskich przywódców do stosowania zasad praworządności jako podstawy modernizacji Rosji,
 - uwzględniając wspólny cel UE i Rosji, określony we wspólnym oświadczeniu wydanym w dniu 31 maja 2003 r. po 11. szczycie UE-Rosja w Petersburgu, dotyczący utworzenia wspólnej przestrzeni gospodarczej, wspólnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, wspólnej przestrzeni współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa zewnętrznego oraz wspólnej przestrzeni badań naukowych i edukacji z uwzględnieniem aspektów kulturalnych (tzw. cztery wspólne przestrzenie),
 - uwzględniając konsultacje między UE a Rosją dotyczące praw człowieka i przeprowadzone w dniu 28 listopada 2013 r.,
 - uwzględniając szczyt Partnerstwa Wschodniego, który odbył się w dniu 28 i 29 listopada 2013 r.,
 - uwzględniając szczyt UE-Rosja z dnia 28 stycznia 2014 r.,
 - uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Komisji José Manuela Durão Barroso oraz uwagi przewodniczącego Rady Europejskiej Hermana Van Rompuy’a przedstawione po szczycie UE-Rosja z dnia 28 stycznia 2014 r.,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie UE i Rosji z dnia 28 stycznia 2014 r. dotyczące zwalczania terroryzmu,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 i art. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że UE jest nadal gotowa do dalszego pogłębiania i rozwijania stosunków z Rosją, co potwierdza jej zobowiązanie do poważnego zaangażowania się w negocjacje dotyczące nowej umowy ramowej regulującej dalszy rozwój stosunków między UE a Rosją, oraz mając na uwadze, że UE i Rosja nawiązały ścisłe i rozległe stosunki, zwłaszcza w dziedzinie energetyki, gospodarki i przedsiębiorczości;
- B. mając na uwadze, że szczyt UE-Rosja z dnia 28 stycznia 2014 r. sprowadził się do trzygodzinnego posiedzenia w wąskim gronie, gdzie skupiono się na ograniczonej liczbie spraw, co odzwierciedla wyzwania występujące w stosunkach między UE a Rosją, głównie z powodu nacisków, jakie Rosja wywiera na państwa Partnerstwa Wschodniego;
- C. mając na uwadze, że ścisła współpraca i dobrosąsiedzkie stosunki między UE a Rosją mają kluczowe znaczenie dla stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu w Europie, a szczególnie we wspólnym sąsiedztwie; mając na uwadze, że rozwój strategicznego partnerstwa między UE a Federacją Rosyjską może się opierać tylko na wspólnych wartościach; mając na uwadze, że kwestią najwyższej wagi jest zacieśnienie współpracy między oboma partnerami na szczeblu międzynarodowym we wszystkich instytucjach i organizacjach oraz na wszystkich forach z myślą o poprawie globalnego ładu i o podejmowaniu wspólnych wyzwań;
- D. mając na uwadze utrzymujące się zaniepokojenie rozwojem sytuacji w Federacji Rosyjskiej, jeśli chodzi o poszanowanie i ochronę praw człowieka oraz o przestrzeganie wspólnie uzgodnionych zasad demokratycznych i praworządności; mając na uwadze, że Federacja Rosyjska jest pełnoprawnym członkiem Rady Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), co oznacza zobowiązanie do przestrzegania zasad demokracji i poszanowania praw człowieka;
- E. mając na uwadze, że wszyscy uczestnicy szczytu Partnerstwa Wschodniego w Wilnie potwierdzili swoje zobowiązanie do przestrzegania zasad prawa międzynarodowego i podstawowych wartości, w tym zasad demokracji, praworządności i praw człowieka;

Czwartek, 6 lutego 2014 r.

- F. mając na uwadze, że w interesie zarówno Rosji, jak i UE leżą stosunki dobrosąsiedzkie, pokój i stabilność w państwach, które z nimi sąsiadują; mając na uwadze, że należy nawiązać otwarty, szczery i nastawiony na konkretne wyniki dialog na temat sytuacji kryzysowych w tych państwach, ze szczególnym uwzględnieniem zadawnionych konfliktów, aby zwiększyć bezpieczeństwo i stabilność, wesprzeć integralność terytorialną danych państw oraz opracować wspólne mechanizmy zarządzania kryzysowego;
- G. mając na uwadze, że państwa Partnerstwa Wschodniego mają pełne suwerenne prawo i swobodę nawiązywania równoprawnych stosunków z wybranymi partnerami, zgodnie z porozumieniami helsińskimi;
- H. mając na uwadze, że proces budowana barier („borderyzacja”) wokół Abchazji i regionu Cchinwali (Południowej Osetii) przyspiesza i nabiera wrogiego charakteru, przy poparciu ze strony sił rosyjskich i ze szkodą dla terytorium Gruzji;
- I. mając na uwadze, że od dnia 1 grudnia 2013 r. przewoźnicy lotniczy podają rosyjskim władzom dane pasażera przekazywane przed podróżą (API), a od 1 lipca 2014 r. rosyjskie władze będą wymagały podania pełnych danych pasażerów i załogi w przypadku przelotów nad terytorium rosyjskim; mając na uwadze, że rosyjskie władze dążą do wprowadzenia pełnego systemu gromadzenia danych dotyczących przelotu pasażera (PNR);
1. zauważa, że szczyt UE-Rosja z dnia 28 stycznia 2014 r. był okazją do refleksji nad charakterem i kierunkiem, jaki powinno obrać strategiczne partnerstwo między UE a Rosją, oraz do wyjaśnienia kwestii spornych; zauważa, że zawężona formuła szczytu UE-Rosja odzwierciedla obecny stan stosunków między UE a Rosją, który umożliwia pragmatyczną wymianę zdań na aktualne tematy, a zarazem symbolizuje wyzwania, jakie stoją obecnie przed współpracą między UE a Rosją; liczy na to, że rozmowy doprowadzą do zwiększenia wzajemnego zaufania i do utworzenia warunków sprzyjających przywróceniu politycznego impulsu do działań na rzecz partnerstwa;
 2. ponownie wyraża przekonanie, że Rosja nadal należy do najważniejszych partnerów UE w rozwijaniu strategicznej współpracy oraz że UE i Rosja nie tylko mają wspólne interesy gospodarcze i handlowe, ale także dążą do realizacji razem uzgodnionych wartości demokratycznych; podkreśla, że aby osiągnąć postęp w dwustronnych stosunkach, trzeba otwarcie dyskutować i wyjaśniać kwestie, w których się nie zgadzamy;
 3. podkreśla konieczność stałego i konstruktywnego dialogu na temat wydarzeń w naszym wspólnym sąsiedztwie oraz różnych inicjatyw na rzecz regionalnej integracji gospodarczej, a zwłaszcza ich wpływu na handel, w oparciu o zobowiązania podjęte w ramach Światowej Organizacji Handlu; zachęca UE i Rosję, by szukały sposobów na zwiększenie kompatybilności poszczególnych procesów integracji regionalnej, a równocześnie dążyły do opracowania wizji przyszłej wspólnej strefy handlowo-gospodarczej;
 4. przypomina, że dialog między UE a Rosją dotyczący wspólnego sąsiedztwa musi opierać się na fundamentalnej zasadzie suwerenności i niezależności państw sąsiadujących w kwestii wyboru sojuszników politycznych i handlowych; jest przekonany, że dalsze reformy polityczne i gospodarcze w państwach Partnerstwa Wschodniego, w tym na Ukrainie, oparte na wartościach i normach UE, leżą w gruncie rzeczy w interesie Rosji, ponieważ doprowadziłyby do rozszerzenia strefy stabilności, dobrobytu i współpracy wzdłuż jej granic; przypomina, że UE nieodmiennie zachęca Rosję, by włączyła się w ten proces przez konstruktywne podejście do krajów Partnerstwa Wschodniego; nie zgadza się z rosyjskim zamiarem dalszego uznawania regionu Partnerstwa Wschodniego za rosyjską sferę wpływów; uważa, że tylko obywatele Ukrainy powinni mieć prawo do decydowania o przyszłości swojego kraju;
 5. ubolewa, że rosyjscy przywódcy postrzegają Partnerstwo Wschodnie UE jako zagrożenie dla ich własnych interesów politycznych i gospodarczych; podkreśla, że jest wręcz odwrotnie – Rosja zyska na intensyfikacji handlu i działalności gospodarczej, a bezpieczeństwo Rosji wzrośnie dzięki stabilnemu i przewidywalnemu sąsiedztwu; podkreśla znaczenie tworzenia synergii, by państwa leżące we wspólnym sąsiedztwie mogły czerpać jak największe korzyści ze stosunków zarówno z UE, jak i z Federacją Rosyjską;
 6. ponownie zaznacza, że w przeciwieństwie do unii celnej pod przewodnictwem Rosji pogłębione i kompleksowe umowy o wolnym handlu zawierane przez UE z państwami Partnerstwa Wschodniego nie uniemożliwiają im zawierania porozumień handlowych z państwami trzecimi; zaznacza w związku z tym, że po podpisaniu umowy o stowarzyszeniu obejmującej pogłębioną i kompleksową umowę o wolnym handlu państwa Partnerstwa Wschodniego będą nadal mogły prowadzić wolny handel w Rosję zgodnie z obowiązującymi obecnie umowami o wolnym handlu w ramach Wspólnoty Niepodległych Państw;
 7. liczy na rozpoczęcie negocjacji w sprawie nowej umowy na kolejnym szczycie, który ma się odbyć w czerwcu 2014 r. w Soczi, jeżeli stworzone zostaną odpowiednie warunki; ubolewa, że nie osiągnięto postępu w negocjacjach nad nową umową, zastępującą obecnie obowiązującą umowę o partnerstwie i współpracy, co wynika głównie z braku zaangażowania strony rosyjskiej w rzeczowe negocjacje nad rozdziałem dotyczącym handlu; podkreśla konieczność utrzymania zaangażowania w partnerstwo na rzecz modernizacji;

Czwartek, 6 lutego 2014 r.

8. apeluje o skuteczną koordynację odpowiedzialności za politykę UE wobec Rosji w czasie kolejnej kadencji Komisji Europejskiej, przy czym jasną i centralną rolę powinien odgrywać Wysoki Przedstawiciel/Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, a państwa członkowskie powinny się zobowiązać do zajmowania jednolitego stanowiska wobec Rosji;
9. wzywa Rosję do wywiązania się z wielostronnych obowiązków wynikających z członkostwa w WTO oraz do pełnego wdrożenia zobowiązań podjętych w ramach tej organizacji; apeluje do Rosji, by powstrzymała się od nakładania arbitralnych zakazów przywozu produktów z państw członkowskich UE, gdyż środki takie przynoszą szkodę stosunkom dwustronnym między poszczególnymi państwami członkowskimi a Rosją, a także stosunkom między UE a Rosją;
10. zdecydowanie potępia niedawne zamachy terrorystyczne w Wołogradzie; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie w dniu 28 stycznia 2014 r. wspólnego oświadczenia UE i Rosji w sprawie zwalczania terroryzmu, w którym UE i Rosja zgodziły się, że rozważą możliwość dalszego zacieśnienia współpracy w reakcji na zbrodnie popełniane przez terrorystów i zorganizowane siatki przestępcze, rozszerzenia współpracy w formie wymiany najlepszych praktyk w zwalczaniu terroryzmu oraz szkoleniu ekspertów w tej dziedzinie oraz nasilenia współpracy na forum OZN i innych wielostronnych instancji;
11. odnotowuje sprawozdania dotyczące postępów w tworzeniu wspólnych przestrzeni UE-Rosja, które przedstawiają postęp lub regres we wdrażaniu wspólnych przestrzeni UE-Rosja oraz planów działań przyjętych w 2005 r.; popiera szczególnie współpracę w działalności badawczo-rozwojowej oraz podkreśla, że podstawą czterech wspólnych przestrzeni jest zasada wzajemności;
12. podkreśla znaczenie bezpieczeństwa energetycznego oraz fakt, że dostawy surowców naturalnych nie powinny być wykorzystywane jako narzędzie polityczne; podkreśla, że współpraca w dziedzinie energii jest ważna dla obu stron jako szansa na dalszą współpracę handlową i gospodarczą na otwartym i przejrzystym rynku, przy pełnym zrozumieniu potrzeby różnicowania kierunków dostaw i dostawców energii do UE; podkreśla, że podstawą takiej współpracy powinna być zasada współzależności i przejrzystości, a także równy dostęp do rynku, infrastruktury i inwestycji; wzywa UE i Rosję, by ich współpraca w dziedzinie energii opierała się na zdecydowanie na zasadach rynku wewnętrznego, w tym na przepisach trzeciego pakietu energetycznego, szczególnie jeśli chodzi o dostęp stron trzecich, a także na postanowieniach Traktatu karty energetycznej (TKE); jest przekonany, że pełne przyjęcie przez Rosję zasad TKE miałyby korzystny wpływ na dwustronne stosunki w dziedzinie energii; apeluje o ścisłą współpracę między UE i Rosją, jeśli chodzi o dostawy surowców i pierwiastków ziem rzadkich, zwłaszcza tych uznawanych za mające decydujące znaczenie, oraz wzywa do przestrzegania przepisów międzynarodowych, zwłaszcza zasad WTO;
13. wzywa Federację Rosyjską, by w większej mierze uczestniczyła w rozwiązywaniu problemu zmian klimatu; apeluje szczególnie do Rosji, by wyznaczyła sobie cel z drugiego okresu rozliczeniowego, ratyfikując dauhańską poprawkę do protokołu z Kioto uzupełniającego ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC);
14. ponownie podkreśla swoje zaangażowanie na rzecz długoterminowego celu, jakim jest ruch bezwizowy między UE a Rosją, do którego należy dążyć stopniowo, skupiając się na sprawach merytorycznych i praktycznych postępach; zauważa, że toczą się negocjacje dotyczące rozszerzonej umowy o ułatwieniach wizowych i trwa wdrażanie „wspólnych działań zmierzających do wprowadzenia ruchu bezwizowego”; wyraża zaniepokojenie planami, by w umowie w sprawie ułatwień wizowych objąć znaczną liczbę rosyjskich urzędników systemem łatwych do uzyskania „paszportów służbowych”;
15. wyraża zaniepokojenie rozwojem sytuacji w Federacji Rosyjskiej, jeśli chodzi o poszanowanie i ochronę praw człowieka oraz przestrzeganie wspólnie uzgodnionych zasad, przepisów i procedur demokratycznych, zwłaszcza w odniesieniu do ustawy o „agentach zagranicy”, przepisów skierowanych przeciwko osobom LGBTI, ponownego uznania znieśławienia za przestępstwo, ustawy o zdradzie stanu oraz przepisów regulujących protesty publiczne; apeluje do Rosji, by wywiązywała się z międzynarodowych zobowiązań spoczywających na niej jako na członku Rady Europy;
16. z zadowoleniem przyjmuje niedawne przypadki amnestii i podkreśla, że jasne i pewne zrozumienie podstawowych wolności, praw człowieka i zasad praworządności przyczyni się do dalszych postępów w naszym strategicznym partnerstwie; podkreśla, że niezależny, bezstronny i wydajny wymiar sprawiedliwości to zasadniczy element praworządności, przyczyniający się w znacznej mierze do rozwoju pewnego i stabilnego otoczenia dla przedsiębiorczości i klimatu sprzyjającego inwestycjom;
17. ponownie wyraża zaniepokojenie ogólnym stanem poszanowania praw człowieka w Rosji oraz brakiem jakichkolwiek zmian w trybie prowadzonych przez UE i Rosję konsultacji na temat praw człowieka; ubolewa w szczególności, że dialog ten stał się procesem zamiast być środkiem do osiągnięcia mierzalnych i namacalnych wyników; po raz kolejny z naciskiem podkreśla konieczność włączenia publicznych wskaźników postępów do tych konsultacji w sprawie praw człowieka, konieczność poprawy warunków prowadzenia dialogu, np. przez prowadzenie konsultacji na przemian w Rosji i w UE, interakcję rosyjskich organizacji pozarządowych i rosyjskich władz w ramach tego procesu oraz w kwestii składu delegacji rosyjskiej, a także konieczność publikowania ocen postępów przy okazji szczytów UE-Rosja i po posiedzeniach Rady Partnerstwa;

Czwartek, 6 lutego 2014 r.

18. apeluje do Rosji o całkowite uchylenie ustawy federalnej o „propagandzie nietradycyjnych stosunków seksualnych” oraz podobnych regionalnych przepisów antypropagandowych, które ograniczają prawa człowieka, a zwłaszcza wolność słowa i zgromadzeń w odniesieniu do orientacji seksualnej i tożsamości płciowej; wyraża szczerze obawy o konsekwencje, jakie te przepisy będą miały dla społeczeństwa, w tym w postaci wzrostu dyskryminacji i przemocy wobec osób LGBTI; wzywa delegaturę UE do zwiększenia poparcia dla obrońców praw człowieka przynależnych osobom LGBTI, zgodnie z odpowiednimi wytycznymi;
19. ponawia apel do Komisji, by w związku z trwającą procedurą programowania europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie oraz instrumentu finansowego mającego wspierać organizacje społeczeństwa obywatelskiego i samorządy lokalne znacznie zintensyfikowała pomoc dla represjonowanego społeczeństwa obywatelskiego, podwajając środki finansowe przeznaczone dla tego kraju;
20. podkreśla, że regularne posiedzenia w ramach dialogu politycznego na temat szerokiego spektrum zagadnień dotyczących polityki zagranicznej są kluczowym elementem stosunków między UE a Rosją; stwierdza, że Rosja jako stały członek Rady Bezpieczeństwa ONZ musi poczuwać się do odpowiedzialności za rozwiązywanie kryzysów międzynarodowych; wzywa Rosję, by przyjęła bardzo konstruktywne podejście na drugiej konferencji genewskiej w sprawie Syrii, której celem jest osiągnięcie politycznego rozwiązania konfliktu; z zadowoleniem przyjmuje prowadzone wraz z USA i ze społecznością międzynarodową rosyjskie starania o przyjęcie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie zniszczenia syryjskiej broni chemicznej i rozpoczęcia drugiej tury rozmów w Genewie;
21. podkreśla znaczenie dialogu i współpracy z Rosją w sprawach globalnych dla skutecznego rozwiązania takich problemów, jak sytuacja w Afganistanie czy praca kwartetu bliskowschodniego, a także dla przeciwdziałania piractwu w Rogu Afryki; zachęca do pogłębienia i zacieśnienia tej współpracy z myślą o wspólnym działaniu w kwestii irańskiego programu jądrowego;
22. wzywa Rosję, by odwołała uznanie odłączenia się gruzińskich regionów Abchazji i Cchinwali (Osetii Południowej); zdecydowanie potępia proces budowania barier („borderyzacja”) wokół Abchazji i regionu Cchinwali (Południowa Osetia), który doprowadził do rozszerzenia okupowanych terytoriów, głównie ze szkodą dla Gruzji; wzywa Gruzję i Rosję, by nie określając warunków wstępnych, rozpoczęły bezpośrednie rozmowy w szeregu kwestii, korzystając w razie potrzeby z mediacji obustronnie zaakceptowanej strony trzeciej, przy czym rozmowy te powinny uzupełniać trwający proces genewski, ale go nie zastępować;
23. wzywa Federację Rosyjską do wypełnienia zobowiązań podjętych w 1996 r. w Radzie Europy i odzwierciedlonych w decyzjach podjętych na szczytach OBWE (w Stambule w 1999 r. i w Porto w 2002 r.) dotyczących wycofania rosyjskich wojsk z terytorium Mołdawii; wyraża zaniepokojenie brakiem postępów w tej kwestii; podkreśla, że wszystkie strony rozmów 5+2 zobowiązały się do rozstrzygnięcia konfliktu przy poszanowaniu nienaruszalności terytorialnej Republiki Mołdawii; wzywa Rosję, by w ramach grupy mińskiej odegrała konstruktywną rolę w staraniach o rozstrzygnięcie przedłużającego się konfliktu w Górskim Karabachu;
24. jest zdania, że potrzebne są dalsze starania o postęp we współpracy i dialogu między UE a Rosją w sprawach dotyczących bezpieczeństwa regionalnego, w tym rozstrzygnięcia przedłużających się konfliktów w sąsiedztwie;
25. podkreśla znaczenie stymulowania dialogu międzykulturowego między UE a Rosją oraz dialogu na temat wiedzy o historii i dziedzictwie kulturowym obu stron, a także zachęca do mobilności i wymian studentów, nauczycieli szkolnych i akademickich oraz badaczy, z myślą o ułatwianiu kontaktów międzyludzkich, które będą widocznym i namacalnym świadectwem trwałego partnerstwa, prowadząc w dłuższej perspektywie do powstania wspólnoty wartości;
26. apeluje do rosyjskich władz o współpracę przy otwieraniu rosyjskich archiwów, udostępnianiu ich badaczom i odtajnieniu odpowiednich dokumentów, w tym dokumentów dotyczących losów Raoula Wallenberga, który 70 lat temu uratował przed zagładą tysiące węgierskich Żydów;
27. z zadowoleniem przyjmuje pracę Komisji Współpracy Parlamentarnej UE-Rosja, będącej platformą rozwoju współpracy i stałego dialogu między oboma parlamentami;
28. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentowi państw członkowskich, rządowi i parlamentowi państw Partnerstwa Wschodniego, przewodniczącemu, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej, Radzie Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.
-